

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2026 m. vasario 5 d. Nr. 21RE3-40 (AG3-245/25-2025)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės (pranešėja), Danutės Kulikauskienės, Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovui Aplinkos apsaugos departamentui prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja X. Y. (toliau – ir pareiškėja) 2025 m. gruodžio 23 d. pateikė Lietuvos administracinių ginčų komisijai skundą „Dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Miškų kontrolės departamento 2025 m. lapkričio 27 d. atsakymo „Dėl suniokoto vietinės reikšmės (miško) kelio“ (reg. Nr. AD5-24844) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus“ (toliau – skundas), kuriuo prašo panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – ir atsakovas, Departamentas) Miškų kontrolės departamento (toliau – MKD) 2025 m. lapkričio 27 d. raštą Nr. AD5-24844 „Dėl suniokoto vietinės reikšmės (miško) kelio“ (toliau – Raštas). Pareiškėja taip pat prašo Komisijos įpareigoti Miškų kontrolės departamentą: pateikti išsamų, motyvuotą ir aiškų atsakymą į pareiškėjos 2025 m. spalio 27 d. pranešimą „Dėl suniokoto vietinės reikšmės (miško) kelio“ (toliau – Prašymą); pateikti informaciją apie tai, kaip, kada ir koku raštu ginčo kelią suniokojęs juridinis asmuo buvo įpareigotas atkurti kelią ir pralaidą; pateikti informaciją bei teisinį reglamentavimą dėl ginčo kelio tvarkymo darbų trukmės; ginti viešąjį interesą – keiptis į teisėsaugos institucijas dėl žalos gamtai padarymo ir atlyginimo ir užtikrinti privalomų nurodymų vykdymo kontrolę.

Skunde pareiškėja nurodo nesutinkanti su Raštu, teigia, kad jis neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) reikalavimų, yra nemotyvuotas, formalus ir nepagrįstas, o MKD netinkamai įgyvendino pavestas valstybinės aplinkos apsaugos kontrolės funkcijas, sąmoningai negynė viešojo intereso, taip pažeisdamas Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą (toliau – Apsaugos įstatymas), Lietuvos Respublikos miškų įstatymą (toliau – Miškų įstatymas) ir kitus teisės aktus.

Skunde nurodoma, kad pareiškėja Prašymu informavo MKD, kad VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šakių regioninio padalinio Baltkojų girininkijos kvartale miško vežėjas (juridinis asmuo), vykdydamas plynų kirtimų darbus sklype, kurio kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini] (leidimo Nr. [duomenys neskelbtini]) ir taip pat, pareiškėjos teigimu, neteisėtai vykdytus plynus kirtimus trijose gretimose miško valdose, sugadino valstybės žemėje esantį miško kelią ir visiškai sunaikino pralaidą (miško kelią, esantį VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šakių regioninio padalinio [duomenys neskelbtini] miško sklypuose (toliau – Kelias). Prašyme pareiškėja prašė MKD, kad jis įpareigotų už suniokotą Kelią atsakingus asmenis atlikti Kelio sutvarkymo į pradinę padėtį darbus, kad teisėti miškų savininkai galėtų tinkamai patekti į jiems nuosavybės teise priklausančius miškų plotus.

Papildomai pažymi, kad Kelias yra nepravažiuojamas jau beveik keturis mėnesius, ir kad vyksta ikiteisminis tyrimas, siekiant apginti viešąjį interesą (gamtai padarytą žalą) bei atlyginti tretiesiems asmenims (neteisėtai iškirštų miškų savininkams) padarytą žalą.

Pareiškėja nurodo, jog atsakyme į Prašymą, t. y. Rašte, nurodyta, jog MKD Kauno miškų kontrolės skyriaus specialistai apžiūrėjo Kelią, tačiau nepateikiama informacija, kada buvo Kelias apžiūrėtas, kokie pareigūnai atliko apžiūrą, kas buvo užfiksuota ir kokiame dokumente (su registracijos data, numeriu ir dokumentą surašiusiu pareigūnu).

Taip pat Rašte pažymėta, jog apžiūros metu nustatyta, kad dėl pasirinkto netinkamo medienos išvežimo laiko iš plynojo kirtimo biržės į tarpinį sandėlį bei miške esančios smėlingos natūralios miško kelio dangos buvo sugadinta viršutinė kelio danga, medienos ištraukimo metu susidarė provėžos. Pareiškėja tvirtina, kad iš minėto Rašto teiginio matyti, jog neneigiama, kad Kelias buvo suniokotas. Pareiškėja daro išvadą, kad MKD, per apžiūrą pripažindamas, kad Kelias yra suniokotas, ir žinodamas už tai atsakingus asmenis, negina viešojo intereso. Pareiškėja mano, kad šiuo atveju MKD neatliko savo funkcijų, nes net nustatė, kad Kelias suniokotas, t. y. pažeistas viešasis interesas, nesikreipė nei į ikiteisminio tyrimo instituciją, nei į prokuratūrą.

Pareiškėja, replikuodama į Rašto teiginį, kad įmonės, atliekančios medienos traukimo ir gabenimo darbus, vadovas įsipareigojo baigus numatytus miško ruošos darbus kelią sutvarkyti nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki leidimo kirsti mišką Nr. [duomenys neskelbtini] galiojimo pabaigos (2026 m. liepos 30 d.), akcentuoja, kad Rašte jokia forma nenurodyta, kaip minimas įsipareigojimas buvo įformintas, kas ir kada jį pasirašė. Daro prielaidą, kad toks dokumentas apskritai neegzistuoja.

Pareiškėja kritikuoja Rašte, vadovaujantis Miškų įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostatomis, pateiktą pasiūlymą dėl privačių miškų savininkų ir kitų naudotojų teisių bei teisėtų interesų pažeidimo kreiptis į šiuos klausimus nagrinėjančią instituciją. Pareiškėjos vertinimu, Miškų kontrolės departamentas, turintis jam pavestas funkcijas, įskaitant ir tinkamą viešojo intereso užtikrinimą, viešojo intereso gynimą perkelia fiziniam asmeniui. Akcentuoja, kad dėl neteisėto miško kirtimo jau yra pradėti ikiteisminiai tyrimai (tiek policijoje, tiek prokuratūroje), o dėl valstybei priklausančio Kelio klausimo būtent MKD turi ginti viešąjį interesą.

Apibendrinama pareiškėja teigia, kad MKD nepriėmė jokių sprendimų dėl įpareigojimo pašalinti žalą, nenustatė jokių teisinių pasekmių, neatliko veiksmų pagal Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksą (toliau – ANK) ar Miškų įstatymą.

Skunde pareiškėja pateikia, jos nuomone, reikšmingas papildomas faktines aplinkybes, t. y. kad dar negavus skundžiamo Rašto, miško ruošos darbai miško sklype, kurio kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini], faktiškai buvo tęsiami – 2025 m. lapkričio 25-27 dienomis iš minėto sklypo buvo išvežamos kirtimo liekanos ir šakos, minėtus darbus, pareiškėjos teigimu, vykdė visai kita įmonė, nei ta, kuri atliko medienos traukimo ir gabenimo darbus ir kurios vadovas, kaip nurodyta Rašte, žodžiu buvo įsipareigojęs sutvarkyti sugadintą miško kelią. Nurodo, kad kirtimo liekanas vežusi technika judėjo ne suniokotu miško Keliu, o aplinkiniais miško keliukais, o tai, pareiškėjos vertinimu, patvirtina, kad Kelias laikomas nepravažiuojamu net ir pačių miško ruošos darbų vykdytojų. Įmonė, sugadinusi Kelią, ne tik faktiškai nevykdė likusių miško ruošos darbų, bet ir neatliko jokių veiksmų sugadinto Kelio ir pralaidos sutvarkymui, nors MKD buvo pateiktas jos vadovo žodinis įsipareigojimas.

Pareiškėja teigia, kad aukščiau nurodytos aplinkybės patvirtina, kad Rašte nurodytas argumentas apie nebaigtus miško ruošos darbus neatitinka faktinės situacijos, nes miško ruošos darbai buvo vykdomi ir tęsiami be kelio sutvarkymo, darbus vykdė kiti ūkio subjektai ir Keliu nebuvo galima naudotis. Pasak pareiškėjos, tai reiškia, kad Kelio sutvarkymas nėra objektyviai susietas su miško ruošos darbų pabaiga, o MKD sprendimas laukti iki leidimo kirsti mišką galiojimo pabaigos yra nepagrįstas, neproporcingas ir neatitinkantis viešojo intereso. Be to, Miškų kontrolės departamentas nepateikė jokios informacijos, koku dokumentu įmonės vadovas įsipareigojo atlikti Kelio atstatymo darbus.

Pareiškėja, remdamasi Apsaugos įstatymo 44 straipsnio, 116 straipsnio 2 dalies, Miškų įstatymo 1 straipsnio 1 dalies, 9 straipsnio 3 dalies ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 18 straipsnio nuostatomis, skunde nurodo veiksmus, kuriuos, jos

vertinimu, privalėjo atlikti MKD (surašyti privalomąjį nurodymą juridiniam asmeniui; informaciją dėl padarytos žalos gamtai perduoti teisėsaugos institucijoms ir kt.).

Pareiškėja vertina, kad Raštas yra šabloniškas, neteisėtas ir pažeidžiantis ne tik pareiškėjos interesus, bet ir viešąjį interesą. Pateikia savo samprotavimus dėl galimo MKD šališkumo Kelio suniokojusio juridinio asmens atžvilgiu, kritikuoja skirtą terminą Keliui sutvarkyti, pakartotinai akcentuoja viešojo intereso buvimą šio ginčo atveju ir MKD kompetenciją minėtu aspektu, pateikia ginčui aktualią Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo teismo jurisprudenciją.

Pareiškėja skundą grindžia ir Rašto neatitikimu VAĮ reikalavimams (pateikdama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) išaiškinimus), taip pat remiasi aukščiau minėtomis Miškų įstatymo nuostatomis, ANK 272-276 straipsnių reglamentavimu bei Aplinkos apsaugos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-277 11.8 punkto ir Privačių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatų (reikia suprasti – patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. Nr. 799) 31.4 punkto reguliavimu.

Apibendrinama skundo argumentus, pareiškėja teigia, kad MKD į Prašymą atsakė formaliai, nesilaikė Miškų įstatymo ir Apsaugos įstatymo reikalavimų ir ignoravo savo pareigą ginti viešąjį interesą ir kreiptis į teisėsaugos institucijas dėl žalos gamtai atlyginimo. Raštas, pasak pareiškėjos, neatitinka VAĮ reikalavimų; nėra nustatytų konkrečių terminų; nėra pavedimo nedelsiant „atstatyti žalą“; nėra nurodyta, kaip bus vykdoma kontrolė; nepateikta jokia papildoma informacija apie atliktą tikrinimą; nepateikta informacija apie nurodomąjį aktą; nepateikta informacija apie viešojo intereso gynimą. Taip pat pareiškėjos vertinimu, nustatytas terminas Kelio sutvarkymui neproporcingai ilgas, nes varžo savininkų teisę patekti į savo žemę ir įvykdyti privalomus įstatymo įpareigojimus – pareiškėja, teisėta miško savininkė, negali patekti į savo nuosavybę dėl įmonės kaltės. Pabrėžiama, kad Kelias yra valstybinėje žemėje, todėl atsakomybė už jo apsaugą ir žalos pašalinimą tenka valstybės institucijoms, o ne savininkams.

Atsakovas atsiliepimu nesutinka su pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovas pažymi, jog Raštas yra informacinio pobūdžio ir jame klaidingai nurodyta, kad jis gali būti skundžiamas VAĮ nustatyta tvarka, todėl nagrinėjama byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai.

Atsiliepime nurodoma, kad iš Marijampolės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Šakių rajono policijos komisariato buvo gautas pranešimas apie atliekamą ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje Nr. 01-1-31771-25 pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 1 dalį (šiuo ikiteisminiame tyrime pareiškėja yra pripažinta nukentėjusiąja) bei prašoma Departamento pareigūnams kartu su policijos pareigūnais nuvykti į įvykio vietą ir apskaičiuoti nupjautos medienos kiekį. Departamento MKD Kauno miškų kontrolės skyrius 2025 m. spalio 2 d. raštu Nr. AD5-20649 informavo privačios miško valdos savininke, t. y. pareiškėją, kad 2025 m. spalio 7 dieną (antradienį) 11.00 val. bus pradėtas neplaninis patikrinimas dėl galimai nustatytų teisės aktų pažeidimų privačioje miško valdoje, esančioje [duomenys neskelbtini] (kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini]) bei pasiūlyta, kaip privataus miško savininkei, dalyvauti atliekant patikrinimą.

Atsakovas nurodo, kad dalyvaujant privataus miško savininkei – pareiškėjai, jai priklausančioje miško valdoje (kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini]) buvo išmatuoti neteisėtai nupjautų medžių kelmai. Departamento MKD Kauno miškų kontrolės skyrius 2025 m. spalio 9 d. ikiteisminio tyrimo įstaigai pateikė atsakymą Nr. AD5-21279 „Dėl žalos aplinkai nustatymo“.

Atsiliepime taip pat nurodoma, kad Departamente 2025 m. spalio 28 d. gautas ir užregistruotas pareiškėjos pranešimas, kuriuo buvo prašoma „imtis visų priemonių kaltininko prievolių įgyvendinimo kontrolei ir suniokoto kelio bei pralaidos atstatymo darbų užtikrinimui arba pavesti tai atlikti atsakingai institucijai“.

Atsakovo teigimu, Raštu pareiškėjai buvo suteikta informacija apie tyrimo eigą, vadovaujantis gero administravimo principu (konstituciniu imperatyvu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, ir teise būti informuotam) ir kad Raštas – informacinio pobūdžio dokumentas, priimtas tikslu suteikti

informaciją apie atlikto tyrimo metu nustatytus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus. Pažymi, kad ruošiant atsakymą pareiškėjai, Departamento pareigūnas klaidingai nurodė, kad „buvo sugadinta viršutinė kelio dangą“, nes šis kelias yra be dangos, tai natūralaus grunto kelias.

Atsakovo aiškinimu, pranešime pareiškėjos įvardinamas „vietinės reikšmės (miško) kelias“ nėra nei valstybinis, nei vietinės reikšmės, nes tai natūralaus grunto miško kelias – miško proskyna, kuri nėra įregistruota kaip kelias, ja galima naudotis kaip miško keliu atliekant miško ruošos darbus, ji nėra priskirta nei vienam šalia jos esančiam miško sklypui. Nurodo, kad pagal Miškų įstatymo 2 straipsnio 11 dalį miško keliai priskiriami prie miško infrastruktūros.

Nurodo, kad skaitmeninių žemėlapių Maps.lt duomenys patvirtina, kad pareiškėjos pateiktoje Miškų kadastro žemėlapiu iškarpoje atvaizduotas miško Kelias sutampa, todėl jo buvimu nėra pagrindo abejoti, tačiau priartinus žemėlapiu vaizdą, nesimato nei miško proskynos, nei miško Kelio kontūrų. Pažymi, kad pagal žemėlapius, nurodytame ruože tai būtų vienintelis miško kelias, tačiau iš pareiškėjos skundo yra aišku, kad tai nėra vienintelis miško kelias nurodytoje teritorijoje, nes skunde pareiškėja nurodo, kad „Kirtimo liekanas vežusi technika judėjo ne suniokotu miško Keliu, o aplinkiniais miško keliukais <...>“.

Atsakovas antrina pareiškėjai ir pažymi, kad pagal svetainės www.geoportal.lt duomenis yra pažymėta kaip „ŽIS valstybinės žemės sklypai ir sklypais nesuformuota – žemė“. Teigia, kad Nekilnojamojo turto registro duomenimis žemės sklypas, kuriame yra Kelias (proskyna), nesuformuotas, todėl vertinama, jog jis priklauso valstybei, o šį žemės sklypą patikėjimo teise valdo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT). NŽT patikėjimo teise valdo nesuformuotą ir Nekilnojamojo turto registre neįregistruotą žemės sklypą, kuriam kadastrinis numeris nesuteiktas. Teigia, kad jokių duomenų apie tame ruože esančius su miško infrastruktūros naudojimu susijusius apribojimus nėra. Cituodamas Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 2 straipsnio 31 punkto ir 7 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas, atsakovas teigia, konstatuoja, kad šiuo atveju valstybinės žemės, kurioje yra miško kelias (proskyna), patikėtinė yra NŽT.

Pažymima, kad pareiškėja nėra prie jai priklausančio miško sklypo esančio natūralaus grunto miško Kelio savininkė, taip pat neturi šio Kelio patikėtinio, t. y. NŽT, įgaliojimo atstovauti jos interesus dėl Kelio sutvarkymo. Atsakovas taip pat remiasi aplinkybe, kad ikiteisminio tyrimo baudžiamojame byloje Nr. 01-1-31771-25 pareiškėja pripažinta nukentėjusiaja, todėl daro išvadą, kad jei ji būtų buvusi Kelio savininke, tai ji būtų turėjusi teisę reikšti civilinį ieškinį dėl kelio sutvarkymo išlaidų atlyginimo.

Atsakovas atsiliepime perteikia Miškų įstatymo 9 straipsnio 6 dalies turinį. Nurodo, kad Lietuvos Respublikos valstybės miškų kadastro integruotos informacinės sistemos duomenimis 2025 m. liepos 31 d. buvo išduotas leidimas Nr. [duomenys neskelbtini] kirsti mišką privataus miško savininkui (toliau – Leidimas), kuris galioja iki 2026 m. liepos 30 d., žemės sklype, kurio kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini], esančiame [duomenys neskelbtini], plynas kirtimas 0,9 ha plote. Leidime, be kita ko, nurodyta, kad „Kirtavietėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po iškirtimo. Atliekant medienos ruošos darbus turi būti tausojami miško keliai, sausinimo sistemos ir kiti technologiniai įrenginiai“.

Atsakovo teigimu, kol nėra pasibaigęs Leidimo galiojimo laikas, Departamento MKD pareigūnai neturi nei teisinio, nei faktinio pagrindo miško ruošos darbus atlikusiam asmeniui duoti privalomąjį nurodymą sutvarkyti miško ruošos darbų metu apgadintą natūralaus grunto miško kelią, nes Leidimą turintis asmuo šiuo keliu su miško ruošos technika gali važinėti iki Leidimo galiojimo pabaigos. Teigia, kad jei po Leidimo galiojimo termino pabaigos Kelias nebus pagal galimybes atkurtas į iki pažeidimo buvusią būklę, tik tuomet atsiras teisinis ir faktinis pagrindas duoti privalomąjį nurodymą sutvarkyti Kelią. Taip pat nurodo, kad per privalomajame nurodyme nustatytą terminą nesutvarkius miško Kelio, NŽT patikėjimo teise valdanti valstybinė žemė, kurioje yra Kelias, turės teisę kreiptis į teismą civilinio proceso tvarka dėl patirtų nuostolių (jei tokie bus patirti) atlyginimo.

Atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1250 patvirtintas Bendros miško kelių priežiūros ir taisymo (remonto) visų nuosavybės formų

miškuose tvarkos aprašas, kuriuo yra reglamentuojamas miško kelių priežiūros ir taisymo (remonto) darbų visų nuosavybės formų miškuose organizavimas ir atlikimas. Bet kuris miško savininkas (-ai) gali kreiptis į miškų urėdijos regioninį padalinį su prašymu atlikti miško kelio, esančio šalia jiems nuosavybės teise priklausančios miško žemės, taisymo (remonto) darbus. Pagal miškų urėdijos vadovo patvirtintus miško kelių sąrašą ir miško kelių planą miškų urėdija ir jos regioniniai padaliniai organizuoja ir (arba) patys atlieka miško kelių sąrašė nurodytus miško kelių priežiūros ir taisymo (remonto) darbus.

Atsakovas akcentuoja VAĮ 2 straipsnio 10 ir 12 punktuose įtvirtintus prašymo ir skundo apibrėžimus. Atsakovo vertinimu, pareiškėja, kreipdamasi į Departamentą, nenurodė, kokios konkrečios jos teisės ir teisėti interesai yra pažeisti, todėl laikoma, kad ji pateikė prašymą / pranešimą apie galimus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, todėl Raštui negali būti taikomos VAĮ numatytos procedūros ir terminai, susiję su administracinių sprendimų priėmimu.

Atsakovas nurodo, kad Rašte klaidingai nurodoma apskundimo tvarka, nes informacinio pobūdžio raštas (atsakymas) nėra skundžiamas, minėtą poziciją grindžia LVAT praktika (2021 m. kovo 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-128-502/2021, 2021 m. gegužės 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1188-629/2021). Konstatuojama, kad Raštas nesuvaržė bei neapribojo pareiškėjos įgytų teisių, nesukėlė jai teisinių pasekmių, todėl negali būti ginčo Komisijoje dalyku. Be kita ko, akcentuojama ir Lietuvos administracinių ginčų komisijos kompetencija pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnį, pažymint, jog kai skundžiamas aktas ar veiksmas akivaizdžiai jokių teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administracinių ginčų komisijoje objektu.

Pareiškėja, susipažinusi su atsakovės atsiliepimu, 2026 m. sausio 27 d. Komisijai pateikė rašytinius paaiškinimus. Pareiškėjos vertinimu, atsakovas klaidingai ir nepagrįstai traktuoja pradėtą ikiteisminį tyrimą, kuriame pareiškėja kartu su kitais dviem fiziniais asmenimis yra pripažinta nukentėjusiąja, taip pat neteisingai aiškina VAĮ apibrėžtas teisinių interesų ir pažeistų teisių sąvokas bei jų esmę.

Dėl atsakovo teiginių dėl ikiteisminio tyrimo pareiškėja akcentuoja, kad į atsakovą buvo kreiptasi ne dėl pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio miško sklypo, dėl kurio būtų ir vyko ikiteisminis tyrimas, o dėl sunaikinto miško Kelio. Taip pat pažymi, kad ikiteisminis tyrimas jokia forma neapėmė Kelio. Teigia, kad atsakovo minimo neplaninio patikrinimo metu joks vertinimas dėl suniokoto Kelio nevyko. Pabrėžia, kad pareiškėjos Pranešimo esmė – infrastruktūros (Kelio) suniokojimas, vykdant neteisėtus kirtimus, o tai yra savarankiškas pažeidimas, susijęs su aplinkos atkūrimo priemonėmis ir žalos infrastruktūrai pašalinimu, kurį reglamentuoja Miškų įstatymas bei Apsaugos įstatymas. Pareiškėjos įsitikinimu, atsakovo atsiliepime pateikta informacija apie ikiteisminį tyrimą yra perteklinė ir klaidinanti, nes minėtas tyrimas dėl neteisėto kirtimo sprendžia asmens (-ų) kaltės klausimą dėl medienos pasisavinimo, tačiau jis neatleidžia atsakovo nuo pareigos vykdyti aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę ir užtikrinti, kad suniokota infrastruktūra būtų sutvarkyta; teigia, kad ikiteisminis tyrimas su Pranešimu ir gautu Raštu yra visiškai nesusijęs, todėl atsiliepimo argumentai dėl ikiteisminio tyrimo turi būti atmetami kaip nepagrįsti.

Atsiliepimo teiginius apie tai, kad pareiškėjai buvo suteikta informacija apie tyrimo eigą, pareiškėja vertina kritiškai. Pareiškėja teigia, kad Rašte tik šabloniškai nurodoma, kad „Įmonės, atliekančios medienos traukimo ir gabenimo darbus, vadovas įsipareigojo baigus numatytus miško ruošos darbus kelią sutvarkyti nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki leidimo kirsti mišką Nr. [duomenys neskelbtini] galiojimo pabaigos (2026-07-30 d.)“. Pareiškėjos vertinimu, tokia informacija negali būti prilyginama teiginiumi, kad tai yra informacija apie tyrimo eigą. Akcentuoja, kad pagal Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymą, tyrimas turi baigtis konkrečiu procesiniu dokumentu (pvz., patikrinimo aktu arba privalomuoju nurodymu). Atsakovo Rašte pateikta informacija apie privatų įmonės „įsipareigojimą“ nėra tyrimo eigos aprašymas. Atsakovo veiksmus minėtu aspektu vertina kaip formalus susirašinėjimas, siekiant sudaryti klaidingą išpūdį apie aktyvų institucijos vaidmenį.

Bendrai atsiliepimą vertina kaip prieštaringą, nes iš pradžių jame teigiama, jog Raštas teisėtas ir pagrįstas, vėliau nurodoma, kad jis pakankamai išsamus ir motyvuotas, dar toliau teigiama, kad jame yra dvi klaidos – dėl kelio dangos paviršiaus ir dėl apskundimo tvarkos nurodymo.

Pareiškėja taip pat kritiškai vertina atsakovo atsiliepime pateiktą išaiškinimą apie Kelio statusą. Pareiškėjai neaišku, kodėl atsiliepime iš esmės nepasisakoma dėl Pranešime keltų klausimų, o akcentuojamas Kelio statusas, nors dėl pastarojo pareiškėja klausimų apskritai nekėlė. Pareiškėjai taip pat neaišku, kodėl jokia su tuo susijusi informacija nebuvo paaiškinta Rašte. Pareiškėja pažymi, kad nei Pranešime, nei skunde Komisijai jokia forma nebuvo nurodžiusi, kad Kelias priklauso pareiškėjai, priešingai – pareiškėja į atsakovą todėl ir kreipėsi, kad Kelias nėra jos nuosavybė ir dėl jo atstatymo atsakovas turi kompetenciją teikti atsakymus. Be kita ko, daro išvadą, kad atsakovas nepagrįstai sutapatina baudžiamojo proceso dalyvio (nukentėjusiojo) statusą su civilinės teisės subjektų nuosavybės santykiais; ikiteisminio tyrimo faktas savaime nesprendžia ir negali spręsti žalos atlyginimo apimties, todėl atsakovo argumentai turėtų būti atmesti kaip teisiškai neaktualūs nagrinėjamam ginčui.

Pareiškėja kritikuoja atsiliepimo teiginį, kad „<...> iš Pareiškėjos skundo akivaizdu, kad tai nėra vienintelis miško kelias nurodytoje teritorijoje, nes skundo 1.3. nurodo, kad „Kirtimo liekanas vežusi technika judėjo ne suniokotu miško Keliu, o aplinkiniais miško keliukais“. Pareiškėja pažymi, kad atsiliepime pateiktos interpretacijos apie Kelią kaip vienintelį ar nevienintelį miško kelią yra teisiškai nereikšmingos. Pareiškėjos vertinimu, atsakovas atsiliepime bando suformuoti klaidingą prielaidą, esą pareiškėja teigė, jog suniokotas Kelias yra vienintelis privažiavimas prie jos miško, pareiškėja minėtą prielaidą neigia. Teigia, kad tai, jog technika judėjo kitais keliais, tik patvirtina faktą, kad pagrindinis Kelias yra tapęs netinkamu naudoti. Kelio suniokojimo faktas ir pareiga jį sutvarkyti niekaip nepriklauso nuo to, ar pareiškėja turi kitų būdų patekti į savo nuosavybę.

Pareiškėja informuoja, kad į jai nuosavybės teise priklausančią mišką galima patekti dviem būdais – Keliu ir aplinkiniu miško keliu. Pareiškėja nurodo, jog iš su Pranešimu pateiktų nuotraukų yra akivaizdu, kad Keliu judėti transporto priemonės negali. Pareiškėja teigia, kad technika, judėdama aplinkiniu miško keliu, kai 2025 m. lapkričio 26-28 d. iš sklypo, kurio kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini], buvo vežamos miško kirtimo liekanos, taip pat sugadino kelią ir paliko gilią provėžą, todėl nei pareiškėja, nei tvarkymo ar želdinimo specialistai, kuriems reikalinga tiek įvertinti, tiek pradėti vykdyti miško tvarkymo ar želdinimo darbus, neturi jokios faktinės galimybės su transporto priemone patekti į pareiškėjos nuosavybės teise valdomą mišką. Atsižvelgiant į tai, kad neteisėtai iškirštą mišką reikia atsodinti ne vėliau kaip per vienerius metus, pareiškėja siekia kuo greičiau pradėti miško sklypo tvarkymo ir atsodinimo procesą, tačiau neturint galimybės patekti į sklypą jau daugiau kaip keturis mėnesius, negali sutvarkyti kirtimo liekanų ir suteikti galimybę MKD specialistams nustatyti galutinį aplinkai padarytos žalos dydį, taip pat negali inicijuoti miško želdinimo specialistų apsilankymo apželdinamame plote (dėl miško želdinimo ir žėlimo projekto parengimo; tinkamiausių medžių rūšių pagal dirvožemio tipą (augavietę) parinkimo ir t. t.).

Pasisakydama dėl Kelio atkūrimo terminų, pirmiausiai pažymi, kad informacija apie Kelio atkūrimą (pateikiant teisės aktų nuostatas) yra pateikta tik atsiliepime, o ne Rašte. Tai, pasak pareiškėjos, įrodo, kad Pranešimas vertintas netinkamai, o Raštas parengtas neprofesionaliai.

Taip pat pareiškėja nesutinka su atsakovo atsiliepimo argumentais dėl Kelio sutvarkymo termino. Paaiškina, kad kirtimai pagal Leidimą jau yra užbaigti, taigi, vietoje to, kad realiai įvertinti situaciją, t. y. susisiekti su kirtimus atlikusiu juridiniu asmeniu ir išsiaiškinti, ar kirtimo darbai yra baigti, atsakovas „<...> pasirinko šabloniškai dangstyti vienerių metų terminu“. Pareiškėjos teigimu, atsakovas iš esmės teigia, kad juridinis asmuo, turėdamas Leidimą, gali naudotis Keliu iki leidimo pabaigos, tačiau ignoruoja faktą, jog šis leidimas tapo įrankiu vykdyti žalą sukėlusią veiklą (neteisėtą iškirtimą). Atsakovės pozicija, leidžianti sugadintam Keliui likti tokios būklės metus, užkerta kelią miško savininkui, t. y. pareiškėjai, naudotis savo turtu (mišku) ir atlikti miško tvarkymo ir atkūrimo darbus.

Cituodama atsiliepimo teiginį, kad „Atliekant medienos ruošos darbus turi būti tausojami miško keliai, sausinimo sistemos ir kiti technologiniai įrenginiai“, akcentuoja, kad kirtavietės sutvarkymo terminas ir kelio sutvarkymo terminas yra du skirtingi dalykai – joks teisės aktas

nenumato, kad kelio sutvarkymui taip pat yra skiriami metai laiko. Atsakovės teiginys, kad Kelio sutvarkymo reikalauti galima tik po 2026 m. liepos 30 d., prieštarauja logikai ir nėra jokio teisės akto, leidžiančio infrastuktūrą, t. y. kelius, atkurti tik po metų laiko. Pasak pareiškėjos, Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymas įpareigoja pareigūnus reaguoti į faktinį apgadinimą iškart jį nustačius.

Pranešėja kategoriškai nesutinka ir su atsakovo pozicija, kad Pranešime pareiškėja nepateikė informacijos (aplinkybių), pagrindžiančių jos asmeninį interesą Pranešime pateiktu klausimu. Akcentuoja, kad Pranešimo paskutinėje pastraipoje aiškiai pažymėjo, kad dėl suniokoto Kelio teisėti miškų savininkai, įskaitant ir pareiškėją, negali patekti į savo nuosavybę ir atlikti juose kirtavietės tvarkymo darbų. Priešingu atveju pareiškėja nebūtų teikusi Pranešimo, jei jis asmeniškai neleistų jos interesų. Pateikia Pranešimo turinio fragmentus, pagrindžiančius, jog pareiškėja atsakovą informavo apie jos teisėtų interesų buvimą. Pareiškėjos vertinimu, atsakovas pažeidė ne tik VAI 3 straipsnyje įtvirtintą išsamumo principą, bet ir bendradarbiavimo principą, kuris įpareigoja instituciją teikti asmenims informaciją ir padėti įgyvendinti jų teises. Atsakovas, anot pareiškėjos, pažeidė pareigą veikti pareiškėjos ir viešojo intereso naudai.

Pareiškėja, pasisakydama dėl atsakovo atsiliepime pateiktos pozicijos, jog pareiškėja, teikdama Pranešimą, nenurodė aplinkybių, pagrindžiančių jos asmeninį interesą, todėl laikoma, kad Pranešimu ji „<...> pateikė prašymą/pranešimą apie galimus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ir jam negali būti taikomos VAI numatytos procedūros ir terminai, susiję su administracinių sprendimų priėmimu“, pabrėžia, kad Pranešime aiškiai pažymėjo, kad dėl suniokoto Kelio teisėti miškų savininkai, įskaitant ir pareiškėją, negali patekti į savo nuosavybę ir atlikti juose kirtavietės tvarkymo darbų. Pareiškėja nebūtų teikusi Pranešimo, jei jis asmeniškai neliestų jos interesų. Pakartotinai akcentuoja, kad pareiškėja yra miško sklypo (kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini]) teisėta savininkė ir į šį sklypą patenka naudojantis būtent Keliu. Pareiškėjos manymu, jei iš Prašymo atsakovui buvo neaiškios jame išdėstytos atitinkamos aplinkybės, atsakovas galėjo minėti informaciją tikslintis.

Be kita ko, pareiškėja pažymi, kad Prašymas turėjo būti vertinamas ir į jį atsakoma vadovaujantis ne tik VAI, bet ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės) patvirtintomis taisyklėmis. Anot pareiškėjos, Taisyklės įpareigoja viešojo administravimo instituciją kreiptis į pareiškėją, jei yra poreikis gauti papildomą informaciją, bet šiuo atveju atsakovas šios pareigos neatliko. Pareiškėja įsitikinusi, kad šiuo atveju administracinė procedūra buvo atlikta paviršutiniškai, neįsigilinus į faktinę situaciją.

Remdamasi LVAT praktika, pareiškėja tvirtina, kad Raštas yra ne informacinis raštas, o skundžiamas administracinis aktas, nes juo institucija (Departamentas) nesiėmė veiksmų pažeidimui pašalinti, taip ribodama pareiškėjos teises. LVAT praktikoje pažymima, kad asmens kreipimosi į viešojo administravimo subjektą forma nustatoma atsižvelgiant į (vertinant) tokio kreipimosi turinį, o ne pavadinimą (žr. pvz. LVAT 2025 m. kovo 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1497-520/2025). Savininkės teisė patekti į savo sklypą yra akivaizdus ir ginamas interesas, o atsakovo atsisakymas jį ginti daro šį aktą (Raštą) ginčo objektu.

Dėl Rašto atitikties VAI 10 straipsnio nuostatomis, akcentuoja, kad pats atsakovas atsiliepime pripažįsta padaręs bent dvi klaidas (dėl apskundimo tvarkos ir Kelio dangos aplinkybių). Pareiškėja daro išvadą, kad dokumentas, kuriame pati institucija pripažįsta faktines ar procesines klaidas, negali būti laikomas pagrįstu ir teisėtu, savo ruožtu atsakovo teigimas, kad Raštas yra pakankamai išsamus ir motyvuotas yra subjektyvi atsakovo interpretacija.

Pareiškėja įsitikinusi, kad atsakovas praleido VAI 10 straipsnio 4 dalyje nustatytą 20 darbo dienų administracinio sprendimo dėl asmens prašymo ar skundo priėmimo terminą. Nurodo, kad atsakovas atsakymą turėjo pateikti vėliausiai 2025 m. lapkričio 25 d., tačiau Raštas pateiktas 2025 m. lapkričio 27 d. (tik po pareiškėjos kreipimosi telefonu dėl negauto atsakymo), t. y. pavėlavus 2 d. d. Informacijos apie aptariamo termino pratęsimą pareiškėja teigia negavusi. Pareiškėja tvirtina, kad ji tiek dėl pavėluoto Rašto gavimo, tiek dėl atsakovo neveikimo, patyrė ir vis dar patiria neigiamų pasekmių – pareiškėja vis dar negali planuoti neteisėtai iškirto miško tvarkymo ir atsodinimo organizavimo darbų, rengti želdinimo projekto, rinkti atsodinamų medžių rūšis ir t. t.

Apibendrinama pareiškėja pažymi, kad ji kreipėsi į atsakovą dėl savo pažeistų teisių ir teisėtų interesų, nes naudojantis Keliu negali patekti į jai nuosavybės teise priklausantį mišką; kad Raštas sukelia pasekmes, nes ji negali nei planuoti, nei faktiškai inicijuoti miško sklypo tvarkymo darbų; Raštas parengtas neišsamiai ir nemotyvuotai; atsakovas, nesiremdamas teisiniu reglamentavimu, aiškina, kad Kelias turi būti atkurtas per metus laiko nuo leidimo išdavimo, nors leidime nustatytas metų terminas taikomas tik kirtavietei, bet ne infrastuktūrai; atsakovas pažeidė VAĮ įtvirtintą gero administravimo principą, išsamumo principą ir LVAT praktikoje išplėtotą bendradarbiavimo principą, nesilaikė Taisyklių 34 straipsnio reikalavimų; atsakovas netinkamai vertina ikiteisminio tyrimo reikšmę; atsakovas esminius argumentus pateikė tik atsiliepime, o ne Rašte, o tai įrodo, kad Raštas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5-6 dalių nuostatų.

Skundas tenkintinas.

Ginčas kilo dėl Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (minėta, atsakovas, Departamentas) Miško kontrolės departamento (minėta, MKD) Rašto, kuriuo atsakyta į Pranešime pateiktus prašymus, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja 2025 m. spalio 27 d. kreipėsi Pranešimu į Departamentą, kuriame išdėstė aplinkybes dėl suniokoto Kelio ir pralaidos, taip pat nurodė, kad Kelias, kuriuo miško sklypų savininkai patenka į savo sklypus, netvarkomas apie du mėnesius, todėl sklypų savininkams yra apribota galimybė patekti į savo sklypus, todėl jie negali pašalinti neteisėto kirtimo padarinių ir atlikti kitų veiksmų. Pareiškėja prašė imtis visų priemonių kontroliuoti kaltininko prievolių įgyvendinimą ir Kelio bei pralaidos atstatymo darbų užtikrinimą arba pavesti tai atlikti atsakingai institucijai.

Departamentas 2025 m. lapkričio 27 d. pareiškėjai pateikė atsakymą (skundžiamą Raštą), kuriuo suteikta informacija, kad Departamento MKD Kauno miškų kontrolės skyriaus specialistai apžiūrėjo Kelią pareiškėjos minimoje vietovėje, esančioje VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šakių regioninio padalinio [duomenys neskelbtini] miško sklypuose. Paaiškinta, kad apžiūros metu nustatyta, kad dėl pasirinkto netinkamo medienos išvežimo laiko iš plynojo kirtimo biržės į tarpinį sandėlį bei miške esančios smėlingos natūralios miško kelio dangos buvo sugadinta viršutinė kelio danga, o medienos ištraukimo metu susidarė provėžos. Rašte nurodyta, kad įmonės, atliekančios medienos traukimo ir gabenimo darbus, vadovas įsipareigojo baigus numatytus miško ruošos darbus Kelią sutvarkyti nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki leidimo kirsti mišką Nr. [duomenys neskelbtini] (minėta, Leidimas) galiojimo pabaigos – 2026 m. liepos 30 d. Rašte taip pat nurodyta, kad vadovaudamasi Miškų įstatymo 9 straipsnio 3 dalies nuostatomis, dėl privačių miškų savininkų ir kitų naudotojų teisių bei teisėtų interesų pažeidimo, galima kreiptis į šiuos klausimus nagrinėjančią instituciją.

Pareiškėja, nesutikdama su Rašte išdėstyta atsakovo pozicija, pateikė skundą Komisijai.

Atsakovas laikosi pozicijos, kad pareiškėja kreipdamasi į atsakovę nebuvo nurodžiusi, kad yra pažeistos konkrečios jos teisės ar teisėti interesai, todėl laiko, kad ji pateikė prašymą/pranešimą apie galimus aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, todėl Raštas yra informacinio pobūdžio, kuriam negali būti taikomos VAĮ numatytos procedūros ir terminai, susiję su administracinių sprendimų priėmimu.

Dėl skundžiamo Rašto pobūdžio.

LVAT yra pažymėjęs, jog tuo atveju, kai asmuo, paduodamas skundą administraciniam teismui (šiuo atveju Komisijai), ginčija šiam asmeniui pateikto atsakymo į jo kreipimąsi apimtį bei teigia, kad jam nebuvo tinkamai atsakyta į keltus klausimus, išvada apie ginčijamo rašto pobūdį paprastai gali būti daroma tik iš esmės išnagrinėjus pareikštą reikalavimą dėl atitinkamo atsakymo panaikinimo (žr., pvz., 2022 m. balandžio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-293-520/2022; 2022 m. spalio 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS-510-602/2022; 2022 m. lapkričio 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eAS-751-415/2022; kt.).

Departamento vertinimu, skundžiamas Raštas yra informacinio pobūdžio raštas, kuris negali būti nagrinėjamas Komisijoje. Atsakovas vertina, kad Raštas parengtas „su tikslu suteikti informaciją apie atlikto tyrimo metu nustatytus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių

teisės aktų pažeidimus.“. Skundžiamas Raštas pranešėjai nesuvaržė bei neapribojo įgytų teisių, nesukėlė teisinių pasekmių; pareiškėja teikdama skundą nenurodė kokios konkrečios jos teisės ir teisėti interesai yra pažeisti ir kaip Departamentas galėtų apginti jos pažeistas teises, o jeigu kreipėsi dėl kitų asmenų pažeistų teisių ir teisėtų interesų – kad jai suteikta teisė reikalauti ginti tų asmenų teises ir teisėtus interesus, todėl Raštui negali būti taikomos VAĮ numatytos procedūros ir terminai, susiję su administracinių sprendimų priėmimu.

Komisija nesutinka su tokia atsakovės pozicija dėl žemiau nurodytų motyvų.

Iš bylos procesiniuose dokumentuose nurodytų aplinkybių galima spręsti, kad Departamento MKD Kauno miškų kontrolės skyriui turėjo būti žinoma, kuo pareiškėja yra susijusi su ginčo Keliu.

Pareiškėja Prašyme nurodė, kad „miško vežėjas suniokojo miško kelią vedantį į privačias miškų savininkų valdas“, taip pat nurodė, kad „prašau imtis visų priemonių <...>, kad miško sklypų savininkai galėtų kuo greičiau patekti į savo valdas. Pagal Departamento pateiktą konsultaciją neteisėtai iškirstą mišką savininkas privalo atkurti ne vėliau kaip per vienerius metus nuo netesėtų kirtimų fakto nustatymo <...>, tačiau dėl apribotos galimybės patekti į miško masyvą patekimo savininkai jau du mėnesius negali net pašalinti neteisėto kirtimo medžių liekanų <...>“. Nors pareiškėja Prašyme konkrečiai neįvardino, kad ji yra viena iš privačių miškų savininkių, kuriems suniokotas ginčo Kelias trukdo patekti į savo miško valdas, Komisijos vertinimu, Departamentui ši informacija turėjo būti žinoma iš individualios pareiškėjos situacijos ir iki Prašymo pateikimo susiklosčiusių aplinkybių.

Atsakovas atsiliepime nurodo, kad Departamento MKD Kauno miškų kontrolės skyrius 2025 m. spalio 2 d. raštu Nr. AD5-20649 informavo privačios miško valdos savininkę X. Y. (t. y. pareiškėją), kad 2025 m. spalio 7 dieną bus pradėtas neplaninis patikrinimas dėl galimai nustatytų teisės aktų pažeidimų privačioje miško valdoje, esančioje [duomenys neskelbtini] (kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini]) bei pasiūlyta, kaip privataus miško savininkei, dalyvauti atliekant patikrinimą. Šis neplaninis patikrinimas buvo atliekamas teikiant informaciją atliekant ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje Nr. 01-1-31771-25 pagal Lietuvos Respublikos Baudžiamojo kodekso 178 straipsnio 1 dalį, kuriame pareiškėja yra pripažinta nukentėjusiaja. Prašyme šias aplinkybes patvirtina pareiškėja nurodydama, kad „Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyriaus darbuotojai, 2025 m. spalio 7 d. vykdę neplaninį patikrinimą dėl neteisėtai vykdyto plyno kirtimo miško sklype (kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini]) taip pat matė, kad miško kelias yra visiškai nepravažiuojamas <...>“. Pareiškėja skunde nurodo, kad „suniokotu keliu negalėjo pravažiuoti <...> ir MKD Kauno skyriaus specialistai 2025-09-30 ir 2025-10-07 dienomis (iki apžiūros vietos miške jie vyko pėsčiomis, o transporto priemonės buvo paliktos iki sugadintos Kelio atkarpos)“.

Komisija atkreipia dėmesį, kad 2025 m. spalio 7 d. neplaninį patikrinimą atliko ir skundžiamą Raštą rengė Departamento MKD to paties Kauno miškų kontrolės skyriaus darbuotojai. Vadinasi, MKD Kauno miškų kontrolės skyriui jau nuo 2025 m. spalio 2 d. (Prašymas užregistruotas 2025 m. spalio 28 d.) turėjo būti žinoma informacija, kad būtų pareiškėja yra privataus miško (kadastrinis Nr. [duomenys neskelbtini]) savininkė, o ginčo Kelias yra susijęs su patekimu į minėtą privatų sklypą, todėl vertinti, kad iš Prašymo nebuvo galima suprasti pareiškėjos interesų, nėra pagrindo.

Iš Prašymo turinio Komisija sprendžia, kad pareiškėja savo interesą siejo su negalėjimu patekti į savo sklypą, todėl turėjo tikslą sužinoti, kada tai bus galima padaryti, kadangi pagal paties Departamento pateiktas konsultacijas turi sutvarkyti kirtavietę. Toks Prašymas negali būti traktuojamas kaip bendro pobūdžio pranešimas dėl aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimo, todėl ir atsakymas į tokį prašymą negali būti laikomas informaciniu raštu, kuriam nebūtina taikyti VAĮ reikalavimų.

Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (11 straipsnio 1 dalis). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 35 punkte nustatyta, jog prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

Pagal Taisyklių 45 punktą į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą šių taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Šio ginčo kontekste pabrėžtina, kad VAĮ 3 straipsnio 5 punkte taip pat yra įtvirtintas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Esminiai reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje. Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos (4 punktas), administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) bei administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Nors pareiškėja Prašyme suformulavo pakankamai abstraktų prašymą – „imtis visų priemonių kaltininko prievolių įgyvendinimo kontrolei ir suniokoto kelio bei prielaidos atstatymo darbų užtikrinimui arba pavesti tai atlikti atsakingai institucijai, kad miško sklypų savininkai galėtų kuo greičiau patekti į savo valdas“, kuris suponuoja iš dalies viešojo intereso gynimą, tačiau tuo pačiu parodo pareiškėjos lūkestį apginti jos teisę, kad būtų sutvarkytas Kelias, kuriuo jai, kaip vienai iš savininkių, reikia patekti į savo valdas. Įvertinusi Prašymo turinį bei aukščiau aptartas VAĮ nuostatas, Komisija sprendžia, kad pareiškėja prašė priimti administracinį sprendimą, todėl atsakovui atsirado pareiga atlikti administracinę procedūrą bei priimti VAĮ 10 straipsnyje įtvirtintus reikalavimus atitinkantį administracinį sprendimą ir / arba nurodyti priežastis, kodėl negali atlikti veiksmų.

Dėl Rašto atitikimo VAĮ reikalavimams.

Departamentas laikosi pozicijos, kad skundžiamas Raštas (atsakymas) yra pakankamai išsamus ir motyvuotas, yra teisėtas ir pagrįstas, todėl jo naikinti skunde nurodytais motyvais nėra teisinio pagrindo. Komisija nesutinka su tokiu vertinimu.

Skundžiamame Rašte atsakovė nurodė, kad „Informuojame, kad Departamento MKD Kauno miškų kontrolės skyriaus specialistai apžiūrėjo miško kelią Jūsų minimoje vietovėje, esančioje <...>. Apžiūros metu nustatyta, kad dėl pasirinkto netinkamo medienos išvežimo laiko iš plynojo kirtimo biržės į tarpinį sandėlį bei miške esančios smėlingos natūralios miško kelio dangos buvo sugadinta viršutinė kelio danga, medienos ištraukimo metu susidarė provėžos. Įmonės, atliekančios medienos traukimo ir gabenimo darbus, vadovas įsipareigojo baigus numatytus miško ruošos darbus kelią sutvarkyti nedelsiant, bet ne vėliau kaip iki leidimo kirsti mišką Nr. [duomenys neskelbtini] galiojimo pabaigos (2026-07-30 d.).“

Departamento atsakymas yra formalus ir nemotyvuotas, jis negali būti laikomas atitinkančiu VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punkto reikalavimus, nes jame neįvykdyta pareiga išsamiai, aiškiai ir motyvuotai pagrįsti sprendimą. Toks atsakymas neatskleidžia faktinių aplinkybių vertinimo, taikytų teisės normų ir jų taikymo logikos.

Nors atsiliepime Departamentas teigia, kad „Pareiškėjai buvo suteikta informacija apie tyrimo eigą, <...> apie atlikto tyrimo metu nustatytus aplinkos apsaugą ar gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus.“, tačiau Rašte tik lakoniškai nurodyta, kad „apžiūros metu buvo nustatyta, kad sugadinta viršutinė kelio danga“. Nei Rašte, nei atsiliepime nėra jokios informacijos, kada ir koks tyrimas buvo atliktas, kokie procedūriniai sprendimai buvo priimti, kokių priemonių buvo imtasi pašalinti pažeidimus, nors pripažįstama, kad Kelio danga sugadinta. Vadovo žodinis įsipareigojimas nėra tinkama pažeidimų šalinimo priemonė, kuri išspręstų susidariusią situaciją ir užtikrintų tinkamą pažeidimo pašalinimą.

Be kita ko, atsiliepime atsakovas pripažįsta, kad „ruošdamas atsakymą Pareiškėjai, Departamento pareigūnas klaidingai nurodė, kad „buvo sugadinta viršutinė kelio danga“, nes šis kelias yra be dangos, tai natūralaus grunto kelias“. Dėl šių prieštaravimų lieka neaišku, kas buvo tirta ir kas nustatyta – ar sugadinta viršutinė kelio danga, kurios, kaip matoma iš atsiliepimo teiginių, net nėra, ar pats kelias. Dėl paties Kelio, atsiliepime taip pat nurodoma, kad „pažymėtina, kad Pareiškėjos pranešime įvardinamas „vietinės reikšmės (miško) kelias“ nėra nei valstybinis, nei vietinės reikšmės, tai natūralaus grunto miško kelias – miško proskyna, ji nėra įregistruota kaip kelias, ja galima naudotis kaip miško keliu atliekant miško ruošos darbus <...>“. Iš bylos procesinių dokumentų matyti, kad MKD Kauno miškų kontrolės skyriaus specialistai mažiausiai kelis kartus (2025 m. rugsėjo 30 d., 2025 m. spalio 7 d.) buvo prie ginčo Kelio, jį matė, todėl Rašte teigti, kad „sugadinta viršutinė kelio danga“, nors iš atsiliepime nurodytų aplinkybių matyti, kad tai jau net ne kelias su danga, o proskyna, kelia pagrįstų abejonų dėl tyrimo/apžiūros kokybės.

Vadovaujantis iš gero administravimo principo kylančiais imperatyvais, viešojo administravimo subjektas turi pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant viešojo administravimo funkcijas, veikti nešališkai ir objektyviai, o formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (žr. pvz., LVAT 2021 m. spalio 6 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-3900-502/2021; 2025 m. gegužės 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-92-822/2025; ir kt.). Komisija sutinka su pareiškėja, kad Raštas gali būti vertinamas tik kaip formalus atsakymas, siekiant sudaryti išpūdį apie aktyvų institucijos vaidmenį.

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punkto reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (žr., pvz., LVAT 2024 m. spalio 2 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-572-821/2024; kt.), apsunkina teismo funkcijos patikrinti skundžiamo sprendimo pagrįstumą įgyvendinimą (žr., pvz., LVAT 2025 m. sausio 29 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-716-789/2025).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad atsakovas atsilepime į skundą Komisijai nurodė daugiau skundžiamo Rašto ir situacijos vertinimo argumentų, nei buvo nurodyta skundžiamo Rašte, tačiau šie argumentai neturi įtakos Rašto teisėtumo ir pagrįstumo vertinimui, todėl jie nevertintini (žr. pvz. LVAT 2013 m. birželio 13 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A502-940/2013, 2016 m. gruodžio 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016).

Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad LVAT yra išaiškinta, kad viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai – administracinis teismas (*šiuo atveju Komisija*), sprenddamas visuomeninius konfliktus, neturi pareigos už viešojo administravimo sistemos subjektą parinkti teisinį kvalifikavimą, bei po to pats tą teisinį kvalifikavimą vertinti (žr. 2014 m. kovo 25 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-34/2014). Šia praktika sprendama administracinius ginčus vadovaujasi ir Komisija, taigi, Komisija neturi pareigos sprendama ginčą išaiškinti, kokia yra atsakovo valia dėl pareiškėjos prašymo ir po to vertinti, ar šis sprendimas yra teisėtas.

Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, kad skundžiamas Raštas neatitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 punkte įtvirtinto reikalavimo nurodyti administracinio sprendimo faktinį pagrindą ar kitas administraciniam sprendimui priimti įtakos turėjusias aplinkybes ir 6 punkte nurodyto reikalavimo tokį sprendimą motyvuoti, darytina išvada, jog pareiškėjos skundo argumentai, susiję su netinkamu Rašto motyvavimu ir aplinkybių vertinimu, yra pagrįsti, pareiškėjos skundo reikalavimas panaikinti Raštą ir išnagrinėti Prašymą iš naujo yra pagrįsti.

Dėl perdavimo nagrinėti pagal kompetenciją.

Prašyme pareiškėja prašė atsakovo „<...> imtis visų priemonių <...> arba pavesti tai atlikti atsakingai institucijai, kad miško sklypų savininkai galėtų patekti į savo miško valdas“.

VAĮ 11 straipsnio 4 dalyje nurodyta, kad jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės

procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.

Rašte Departamentas nurodė, kad pagal Miškų įstatymo 9 straipsnio 3 dalį „dėl privačių miškų savininkų ir kitų naudotojų teisių bei teisėtų interesų pažeidimo, galite kreiptis į šiuos klausimus nagrinėjančią instituciją“. Šio įstatymo minėtoje 9 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad „Miško naudotojai privalo sutvarkyti naudojant mišką sudarytus miško plotus taip, kad jie tikėtų naudoti pagal paskirtį, tausoti miško kelius, sausinimo sistemas ir kitus technologinius įrenginius, nepažeisti miško valdytojų, savininkų ir kitų naudotojų teisių bei teisėtų interesų“. Iš šios normos turinio nėra aišku, kurios institucijos nagrinėja „šiuos klausimus“ ir kur pareiškėja turėtų kreiptis.

Atsiliepime Departamentas teikia paaiškinimą, kad „Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 2 d. nutarimu Nr. 1250 patvirtintas Bendros miško kelių priežiūros ir taisymo (remonto) visų nuosavybės formų miškuose tvarkos aprašas. Šiame apraše yra reglamentuojamas miško kelių priežiūros ir taisymo (remonto) darbų visų nuosavybės formų miškuose organizavimas ir atlikimas. Bet kuris miško savininkas (-ai) gali kreiptis į miškų urėdijos regioninį padalinį su prašymu atlikti miško kelio, esančio šalia jiems nuosavybės teise priklausančios miško žemės, taisymo (remonto) darbus. Pagal miškų urėdijos vadovo patvirtintus miško kelių sąrašą ir miško kelių planą miškų urėdija ir jos regioniniai padaliniai organizuoja ir (arba) patys atlieka miško kelių sąrašė nurodytus miško kelių priežiūros ir taisymo (remonto) darbus.“

Šie argumentai yra priešaringi, nes, iš vienos pusės Departamentas pripažįsta, kad turi įgaliojimus teikti privalomąjį nurodymą juridiniams asmeniui sutvarkyti ginčo Kelią pasibaigus Leidimo galiojimo laikui; Rašte nurodo, kad specialistai buvo nuvykę ir tikrino ginčo Kelią, atsiliepime nurodo, kad atliko tyrimą, tačiau iš kitos pusės atsiliepime teigia, kad pareiškėja turėtų kreiptis į miškų urėdijos regioninį padalinį su prašymu atlikti miško kelio taisymo (remonto) darbus. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja Prašyme paaiškino, kad jau kreipėsi į Sudargo seniūnijos seniūnę, kuri nurodė kreiptis į Miškų urėdiją, o pastaroji nurodė kreiptis į Departamentą, Komisija sprendžia, kad lieka neaišku, į kokias institucijas turėtų kreiptis pareiškėja dėl ginčo Kelio sutvarkymo darbų.

Gero administravimo principas suponuoja, kad viešojo administravimo subjektas turi pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015, 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-190-492/2022). Komisija tokią atsakovo poziciją vertina kaip akivaizdų gero administravimo principo pažeidimą. Negalima palikti besikreipiančio asmens nežinioje formaliai nurodant, kad „galite kreiptis į šiuos klausimus nagrinėjančią instituciją“. Jau vien tas faktas, kad Departamentas veikia aplinkos apsaugos kontrolės srityje, neatleidžia atsakovo nuo pareigos, tinkamai išaiškinti pareiškėjai kur kreiptis jai rūpimu klausimu, jei visgi Departamentas vertina, kad tai ne jo kompetencija. Be kita ko, jei atsakovas visgi laikė, kad jis negali spręsti skunde nurodytų klausimų ir jų nenagrinėja, privalėjo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos apie tai pranešti pareiškėjai paaiškindamas priežastis, tačiau iš bylos duomenų matyti, kad tai nebuvo padaryta.

Dėl kitų pareiškėjos reikalavimų.

Komisijai sprendžiant dėl pareiškėjos skundo išvestinių reikalavimų įpareigoti MKD: „pateikti informaciją apie tai, kaip, kada ir koku raštu Kelią suniokojęs juridinis asmuo buvo įpareigotas atkurti kelią ir pralaidą; įpareigoti MKD pateikti informaciją bei teisinį reglamentavimą dėl Kelio tvarkymo darbų trukmės, t. y. kodėl Kelio tvarkymui leista skirti beveik metus laiko, kai pagal teismų praktiką net ir 6 mėnesiai yra laikoma itin ilgu laikotarpiu; įpareigoti MKD ginti viešąjį interesą – keiptis į teisėsaugos institucijas dėl žalos gamtai padarymo ir atlyginimo; įpareigoti MKD užtikrinant privalomų nurodymų vykdymo kontrolę“ Komisija pažymi, kad ji nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo funkcijų, todėl neįpareigoja viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik įpareigoti iš

naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais nesilaikant teisės aktų reikalavimų. LVAT praktikoje, kuria savo veikloje vadovaujasi ir Komisija, nurodyta, kad teismas nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje, tik sprendžia ginčus dėl teisės. Viešojo administravimo institucijai nepriėmus teisėto sprendimo, administracinė procedūra tampa nebaigta. Teismo veikla veikti vietoje vykdomosios valdžios institucijų nebūtų suderinama su Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintu valdžių atskyrimo principu (žr., pvz., LVAT 2020 m. vasario 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-486-575/2020). Komisija neatlieka veiksmų už viešojo administravimo subjektą, šiuo atveju už Departamentą.

LVAT yra ne kartą pažymėjęs, kad teismas (*taip pat ir Komisija*) neprivalo pasisakyti dėl kiekvieno byloje pateikto argumento, o vertindamas įrodymus teismas gali daryti jais pagrįstas apibendrinančias motyvuotas išvadas (žr., pvz., LVAT 2011 m. rugsėjo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-2685/2011). Ginčo šalys procesiniuose dokumentuose nurodė daugiau argumentų, tačiau nustačius ginčijamo Rašto esminius trūkumus dėl motyvacijos ir konkrečių teisės normų susiejimo su objektyviais duomenimis stokos, kas sudaro pagrindą Raštą panaikinti, Komisija nenagrinėja ir nevertina kitų procesiniuose dokumentuose nurodytų argumentų.

Komisija, apibendrindama nurodytus motyvus, konstatuoja, kad atsakovė neatsižvelgė į ginčo teisinių santykių specifiką, tinkamai neįvertino pareiškėjos 2025 m. spalio 28 d. Prašyme nurodytų aplinkybių apsiribodama vien tuo, kad apžiūrėjo ginčo Kelią ir nurodė pareiškėjai kreiptis į neįvardintas institucijas, nepagrįstai vertino šį Raštą kaip informacinio pobūdžio, kuriam neturi būti taikomos VAĮ normos. Raštas nėra išsamus ir pakankamas, leidžiantis suprasti, kokios priežastys lėmė tokį atsakovo sprendimą, todėl prieštarauja VAĮ 3 straipsnio 5 dalies, 10 straipsnio 5 dalies 5-6 punktų nuostatomis, yra naikintinas, o atsakovas įpareigotinas išnagrinėti Prašymą iš naujo ir priimti VAĮ nuostatas atitinkantį administracinį sprendimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X. Y. skundą tenkinti.

Panaikinti Aplinkos apsaugos departamento prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Miškų kontrolės departamento 2025 m. lapkričio 27 d. raštą Nr. AD5-24844 „Dėl suniokoto vietinės reikšmės (miško) kelio“ ir įpareigoti išnagrinėti 2025 m. spalio 28 d. pareiškėjos prašymą iš naujo ne vėliau kaip per 10 d. d. nuo šio administracinių ginčų komisijos sprendimo įsiteisėjimo dienos.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos narės

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė